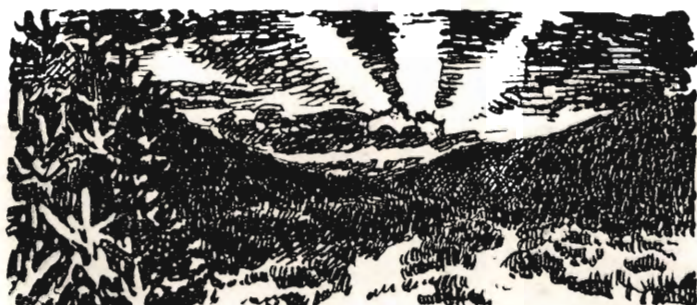

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 11

3. Septbr.

67. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1946

Bind dit Neg

med

Esbjerg Høstbindegarn

Aktieselskabet

De danske
Sukkerfabrikker

København

Aktieselskabet

**Vejle Bolte-
& Møtrikfabrik**

Grundlagt 1899

Telefon 2120

Telegr.-Adr.: Boltefabriken

Alle Slags Bolte, Skruer
og Skinnespiger

Leverandør til
De danske Statsbaner

Røde

Drænrør

fra 2" — 12" haves
altid paa Lager.
Forlang Tilbud.

„Sofienlund“

Teglværk.
Telefon 10 Ulstrup.

N.
K.
T.

„DANSK STAALGÆRDE“

FRA 2/3 NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER

BEDSTE OG BILLIGSTE
HEGN TIL

KREATURFOLD, HAVE,
MARK, SKOV ETC.

Faas hos enhver I senkræmmer og Købmand.

N.
K.
T.

NU ER VI PARAT

til at yde en vældig Indsats
for vort Lands Genopbygning.

Naar De skal anvende Træfiberplader
samt Træbetonplader

Husk da at forlange

Danatex Træfiberplader

og

Troldtekt Træbetonplader

saa faar De de **bedste** og tilmed
de **billigste** Plader, der er
fremme paa Markedet

Og saa er det helt igennem

Danske Produkter

Enhver Tømmerhandler fører Lager af disse Produkter

A/s **Troldhede Pladeindustri.**

Aarhus - Tlf. 820.

Troldhede Tlf. 10.

Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 58

RØDE DRÆNRØR

føres altid paa Lager fra 2" til 8". — Tilbud til Tjeneste.

A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.

Telefon 187.

Petersværk Betonvare-Industri.

Nørresundby. — Tlf. 1055 (2 Lin.)

Alt i Betonvarer efter D. S. 400.
Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk Patent Nr. 59820).
Egne Fremstillingsmetoder af højeste Standard.

RØDE DRÆNRØR TAGSTEN MURSTEN

=

Kählers Teglværk
KORSØR

Røde Drænrør

indtil 16" Diameter

A/S Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup
Telefon 67 Ulstrup

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør

med Garantimærket \triangle
Imprægnering
Brøndrør

Nivaagaards Teglværk

Telf. Nivaa Nr. 9 Nivaa St.

Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — Lerrør med
og uden Muffe fra 6" til 15"

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

PRIMA, RØDE DRÆNRØR

i Størrelse fra 2 til 15 Tommer.

Indhent Tilbud.

Tlf. Højslev 3.

Røde — 2"—12" — Drænrør.

Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.
Rosenørnsallé 18. — København V. — Central 282.

Kroghsgades Cementstøberi

v/ J. C. HALVORSEN
& SØNNER.

Kontor: Dannebrogsgade 22,
Aarhus.

Tlf. 5019—5020.

Ny Fabrik i Vejlbj.

Tlf. Riisskov 9319.

Alt i Betonvarer D. S. 400.

HORNBÆK Cementvare- og Mørtelfabrik

Marius Ødum

Telef. 400 Randers

Kun \triangle -mærkede Varer
føres. - Største Lager.
Bedste Kvalitet. - For-
lang Tilbud.

Bjerringbro Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle \triangle -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager

Altid leveringsdygtig

RESENBRO CEMENTSTØBERI

v/ Ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima Betonrør efter dansk
Ingeniørforenings Normer
Mk. \triangle i alle gangbare Di-
mensioner fra 10—60 cm saa-
vel med som uden Muffe.

FORLANG TILBUD

Midtjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon Skive 1030

S. m. b. A.

Telefon Viborg 1330

Alle Størrelser i Drænrør leveres

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS-
FORENINGER OG HEDESELSKABET

SKOVFRØKONTORET

JOHANNES RAFFN & SØN NORMASVEJ 21 · KØBENHAVN-VALBY · TELF. VALBY 2

Leverer alle Arter Skovfrø efter forudgaaende Undersøgelse
ved Statsrøkontrollen i København samt med nøje Angivelse
af Proveniensen. — Prisliste sendes paa Forlangende.

Brostrøms
Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle
Planter for Have,
Mark og Skov —

Haardføre og veldrevne
Arter for ethvert Formaal

Forlang Tilbud
Vi garanterer Kvaliteten

A/S Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896
Telf. 94 Skive

Frøavl Frøhandel

Hulkjærhus
Planteskole

Rødkjærsbro
Telefon Ans 25

Planter til
Skove
Læhegn
Haver

PALUDANS
PLANTESKOLE

— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikleplanter.

orlang Prisliste.

TELEFON KLARSKOV NR. 9.

Frøavlscentret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 353
Frøavl og Frøhandel

Randers
Planteskole

v. Petri Petersen
Telefon 423

Alt i haardføre
og veludviklede Planter
til Have, Mark og Skov

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)

— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

Rødkjærsbro Cementvarefabrik
ved I. T. BIRK · Telef. Rødkjærsbro 14

Fører kun \triangle mærkede Varer.
Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.
FORLANG TILBUD

Spejlbergs Planteskole

Brønderslev
Telefon 382

Skov-,
Læ- og
Hækplanter

Stryg elektrisk

Trifoliums Frø
giver stor Høst.

Det gængsige Foreningselskab

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring for Genplantningsværdien for Naaetræs-plantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle 1 Kr. pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr. ha 20 Øre, dog ikke under 100 Øre. Vedtægter og Indmeldelsesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

A. Philipsen & Co., Viborg.

Maskinanlæg - Automobiler.

Telefon 173-174.

Elektriske Anlæg.

Vandværksanlæg.

Brunkul
Mergel
Kalk

H. THEUT

VIBORG . Telf. 1560 - 1559

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter anvendes med størst Fordel vore nye Modeller.

Brochure paa Forlangende

*Henvend Dem til vore
Forhandlere eller til os.*

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Kjellerup Betonwarefabrik

ved I. T. BIRK .: Foreløb. Tlf. Rødkjærsbro 14

Fører kun Δ mærkede Varer.

Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.

FORLANG TILBUD

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telef. 1400 (3 Lin.)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9-15

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Københavns Handelsbank

Kontortid: 9-15

Telefon: 1500
(5 Linier)

Kontor i Karup

A. S. L. Hammerich & Co.

Specialforretning i Bygnings-
artikler. . . Grundlagt 1854
Telefon Nr. 7050 (3 Linier)
Aarhus

Ellidshøj Kridt- & Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus

Tlf. Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af Jordbrugskalk
samt Foderkridtmel

TRÆLØSE PR. HERLUFMAGLE - TLF. SKELBY 83
Under Kontrol af Sydsjællands Planteavlssudvalg.

Røde Drænrør

2" - 12"

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa
Telefon 2127

Aktieselskabet

Skarrehage Moler-Værk

J. Chr. Petersens Papirhandel

„Hvælvingen“
ved Nikolaj Taarn
KØBENHAVN K.

Hovedforhandler
af Statens Papir

Brug **RANDERS
REB**

Dagsorden

for **Generalforsamlingen** i A/S Plantningselskabet »SØNDERJYLLAND Tirsdag den 10. September 1946 Kl. 14 paa Brødrømenighedens Hotel i Christiansfeld.

1. Beretning og Regnskab for Driftsaaret 1945—46 og Fordeling af Aarets Overskud.
2. Budget for Driftsaaret 1946—47.
3. Forslag til Ændring i Selskabets Vedtægter om Forandring af Hjemsted og Værneting.
4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer.
5. Valg af Revisor.
6. Eventuelt.

P. B. V.
Th. Muus.

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000 Kr. Præmie 10,000 Kr. Ialt i en Serie 38,000 Gevinster + en Præmie. — Tils. Kr. 1 Million 823,460. — Trækkes samtidig med Klasselotteriet.

Hoved-Kollektionen. Fredsbergsberggade 2, København K.

HUNDEN „JIENS“

sortbr. Pointer. 2¼ Aar, Certificat, Stand, finder og bringer Apporten i Land og Vand, færdig til Jagtbrug. Jeg har lært ham i Sommer. 450 Kr.

N. KLINTØ, Rødekro . Telefon 6123.

AEROLIT

DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF.

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 11

3. Septbr. 1946

67. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgaar ca. 16 Gange aarligt og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 40 Øre pr. mm. Oplag 19.200 Eksemplarer.

Indhold: De danske Mergelselskaber. — Civilingeniør M. Ib Nyeboe. — Hedebrugets Generalforsamling. — Mindre Meddelelser.

De danske Mergelselskaber. **Fra Aarsmødet i Viborg.**

Det er mange Aar siden, der har været samlet saa mange Deltagere til De danske Mergelselskabers Aarsmøde som den 11. Juli i Aar i Viborg. Biler fra alle Landets Egne var stævnet sammen, og det svirrede med Dialekter fra det brede Vendelbomaal over det mere skarpe sønderjydske til det bløde sjællandske, samtidig med at et stærkt Islæt af Damer satte sin særlige Stemning over Udflugt og Middag.

Paa den lokale Forenings Vegne indledede Proprietær *Thomsen*, Møgelkjærgaard, Aarsmødet med at hilse Deltagerne hjertelig Velkommen til Viborgegnen, hvorpaa Formanden, Gaardejer *Vilh. Egsgaard*, Thyregod, ligeledes bød Velkommen til Repræsentanter og Gæster.

Gaardejer *Mar. Nielsen*, Følleslev, valgtes som Ordstyrer, og *Vilh. Egsgaard* forelagde derpaa sin

Aarsberetning.

Siden vi sidst var samlet til Aarsmødet er en kendt Skikkelse indenfor denne Forening gaaet bort: I Efteraaret 1945 døde Redaktør *Laust Nielsen*, Nykøbing paa Mors. Selvom han ikke direkte var knyttet til Foreningen, har hans Deltagelse i Aarsmøderne og Redaktionen af Foreningens Aarskrift igennem mange Aar haft stor Betydning for Foreningens Virksomhed og Anseelse. Vi vil mindes Redaktør *Laust Nielsen* i Taknemlighed og udtale et Æret være hans Minde.

Det forløbne Aar har ikke nidfriet de Forventninger, vi stillede til Fremtiden efter Fredsslutningen. Det har vist sig, at det var betydelig sværere at faa Hjulene sat i Gang igen efter Krigens Ophør end de fleste af os havde tænkt sig.

Der er nu 125 Mergelselskaber i Sammenslutningen med ca. 31 600 Medlemmer. 9 Mergelselskaber med 2800 Medlemmer har afsluttet deres Virksomhed og udmeldt sig af Sammenslutningen i det forløbne Aar.

Hvad Merglingen af vore Jorder angaar, da har det ikke været muligt at faa dette for vor Landbrugsproduktion saa vigtige Grundforbedringsarbejde sat i Gang endnu i Aar, og dette har forskellige Aarsager.

Hedeselskabet har været fuldt optaget af at finde nye Mergellejer og deltaget i mange Møder rundt omkring for at stifte nye Mergelselskaber, og Mergelselskaber er ogsaa blevet stiftet, men Arbejdet har ikke kunnet paa-begyndes i nævneværdig Grad paa Grund af manglende Arbejdskraft og Mangel paa Transportmidler, ligesom Landmændene er meget betænkelige ved at gaa i Gang med Mergling til de Priser, det vil koste at mergle. Omkostningerne staar jo slet ikke i Forhold til de Priser paa Landbrugsprodukter, som Landmændene er stillet i Udsigt i den kommende Tid, og med Erfaringerne efter forrige Verdenskrig i frisk Erindring er det forstaaeligt, at Landmændene forholder sig afventende, og naar der samtidig er en meget stor Mangel paa Arbejdskraft i Landbruget til den daglige Pasning af Bedriften er nødvendigt at udsætte Mergelarbejdet foreløbig. Skal disse Forhold fortsætte i en Aarrække endnu, vil Følgen uvægerlig blive en betydelig Nædgang i Produktionen, og dermed en mindre Eksport, som igen vil faa Betydning for vor Indførsel af Raastoffer til Landbrug og Industri, og da vi staar og mangler saa mange Varer af næsten alt muligt, kan enhver forstaa, hvad det betyder for Erhvervslivet i Danmark. Man kan nu engang ikke opbygge Landet efter Krigens Følger ved at nedsætte Produktionen og det, der først og fremmest er Brug for i Europa for Tiden, er Levnedsmidler, og derfor maa vi inderlig haabe, at den nærmeste Fretmid maa blive saadan, at Mergling igen kan optages i fuldt Omfang.

Ved Aarsmødet i Aarhus i Fjor blev der slaaet til Lyd for at Foreningen skulde se at faa aabnet et Mergelleje, hvorfra der kunne forsendes Mergel med Jernbane over et stort Omraade. Jeg har ført Forhandling med L. A. B. om dette Spørgsmaal, og Mergel af god Kvalitet har vi omkring Horsens.

Bestyrelsen og Hedeselskabet har drøftet Planen, men vi blev enige om at udsætte dette ihvertfald i Aar paa Grund af manglende Arbejdskraft og Mangel paa Transportmidler.

Forsøgsarbejdet.

Paa Generalforsamlingen i Fjor blev der slaaet stærkt til Lyd for at faa Forsøgsarbejdet sat i Gang snarest, og da Rejseforholdene nu kan siges at være normale og Bilerne er kommet i Gang, besluttede Bestyrelsen at gaa i Gang med Forsøgene, og der blev udsendt Cirkulære til Mergelselskaberne om at tegne sig for et frivilligt Bidrag til disse Forsøg.

Naar Bestyrelsen valgte at henvende sig til Mergelselskaberne om frivillig Støtte til Forsøgsarbejdet i Stedet for en Forhøjelse af Medlemskontingentet, var Grunden den at mange Mergelselskaber har kalkuleret saa snævert, at de ikke har Raad til en Kontingentforhøjelse, mens andre har kalkuleret saa rigeligt, at de næsten er forlegne med den store Kassebeholdning.

Vor Henvendelse til Mergelselskaberne om Støtte til Forsøgsarbejdet har faaet en meget god Modtagelse overalt. Der er tegnet ca. 9000 Kr. til Forsøgsarbejdet, og skulde der endnu være enkelte Selskaber, som ikke har indsendt Spørgekortet, kan dette naas endnu. Jeg vil gerne her ved denne Lejlighed takke Mergelselskaberne for den Velvillie og Forstaaelse, der der-

ved er vist for dette betydningsfulde Forsøgsarbejde, der i Fremtiden kan blive af stor Betydning for den rette Mergling af vore Jorder. Der er mange Spørgsmaal, som disse Forsøg med Tiden skulde løse for os.

Bestyrelsen har i Samraad med Hedeselskabet og Konsulent Land Jensen, Skanderborg, udarbejdet en Plan, der gaar ud paa, at der anlægges 10 Forsøg spredt ud over Landet, hvor velegnet Areal kan findes, og disse Forsøg skal saa ligge i en Aarrække.

Det er en ny Opgave Foreningen nu gaar i Gang med. Der vil selvfølgelig gaa nogle Aar før Forsøgene kan give Oplysninger, men nu er der begyndt, og det skal blive interessant at følge Forsøgene.

Den nye Mergellov.

Det er mit Indtryk, at Mergelselskaberne efterhaanden er blevet fuldt fortrolig med den nye Mergellov. I Aarets Løb har der ikke været rettet Henvendelser til Foreningen af nogen Art, og Afviklingen af Mergelselskaberne foregaar saa vidt jeg kan skønne gnidningsløst, og Samarbejdet med Dommerkontorerne er, som det altid har været, meget godt. Det kunde maaske være ønskeligt, at der blev indført mere ensartede Regler paa alle Dommerkontorer ved Afviklingen af Mergelselskaberne. Jeg vilde være Mergelselskaberne taknemlig for, naar et Selskab var afviklet, at Formanden da vilde sende mig et kort Resume af Afviklingen, og en Oversigt over hvad Udgifterne pr. Medlem beløb sig til. De indhøstede Erfaringer kunde komme andre Mergelselskaber til Gode. Det er jo en af Foreningens første Opgaver at formidle de enkelte Mergelselskabers i Praksis indvundne Erfaringer saaledes, at disse kan komme alle Selskaber til Gode gennem Rundskrivelser og Aarsberetninger.

Medlemskontingentet.

Vi har jo hidtil klaret os med et meget beskedent Medlemskontingent af 10 Øre pr. Medlem, men takket være vor udmærkede Kasserer er Kassebeholdningen stadig steget, saa Bestyrelsen vover at fortsætte endnu et Aar, uden at foreslaa en Forhøjelse af Kontingentet. Jeg haaber jo ogsaa at Landbrugsministeren vil indfri sit Løfte om at yde et Tilskud fra Landbrugslotteriets Overskud, saaledes at en Kontingentforhøjelse kunde undgaas.

Vojens og Omegns Mergelselskab har afsluttet sin Virksomhed og skænket Foreningen sin Kassebeholdning. Jeg vil gerne herfra takke Vojens og Omegns Mergelselskab for denne Gave.

Det nære Samarbejde, Foreningen altid har haft med Det danske Hedeselskab, har medført, at Hedeselskabet har paataget sig at optrykke Aarsberetningen som Særtryk af Hedeselskabets Tidsskrift og herved spare Foreningen for en ikke ubetydelig Udgift, og det er vi Hedeselskabet meget taknemlig for, idet vore Pengemidler jo er meget beskedne.

Som det maaske erindres, gjorde jeg paa Aarsmødet i Fjor Rede for Renter til Nationalbanken. Banken var ikke villig til at nedsætte Renten, der som bekendt er $4\frac{1}{2}$ %, hvorfor der sikkert er mange Selskaber, der har overflyttet deres Laan til lokale Pengeinstitutter til en noget lavere Rente. Alle Pengeinstitutter er jo meget villige til at udlåne Penge i Øjeblikket.

Jeg vil slutte denne korte Beretning med at takke for den store Tilsutning Aaramødet har faaet. Det er altid opmuntrende, naar Medlemmerne vi-

ser Interesse for Sagen og møder op ved Aarsmødet. Vi haaber, at det snart maa blive saadant, at Arbejdet igen kan optages til Gavn for vort Land. Der er haardt Brug for alle opbyggende Kræfter i vort Folk, og skal det lykkes at skabe gode og lykkelige Kaar, er det nødvendigt at udbygge det Samarbejde, som forlængst har bestaaet sin Prøve,

Regnskabet

forelagdes af *Julius Sørensen*, Hjallerup. det balancerede med 5288 Kr.

Forhandlingen

blev kun ganske kort.

Gaardejer *Skjerning Leth*, Varde, ønskede oplyst, om Spørgsmaalet om Tildeling af Benzin til Transport af Mergel havde været behandlet af Bestyrelsen.

Formanden: Vi har intet foretaget os m. H. hertil, fordi vi anser det for haabløst. Vi ser iøvrigt med Ængstelse paa Fremtiden, fordi en Række Selskaber i Løbet af faa Aar har afsluttet Virksomheden, og saa melder sig ud, saaledes at vi kan komme til at staa uden Medlemmer. Alligevel vil vi dog søge at opretholde Forbindelsen med Landboerne, og selv om der vel næppe heller næste Aar bliver Benzin nok til Transport af Mergel, haaber vi dog paa at kunne fortsætte Arbejdet saa der kan køres noget Mergel ud. Det er dyrt at mergle og tillige mangler der ogsaa Arbejdskraft. Efter sidste Krig kostede Mergelen 70—80 Kr. pr. Favn, som det viste sig svært at faa afdraget. Skal vi nu op paa 100—150 Kr. pr. Favn, bliver det endnu sværere, og iøvrigt tvivler jeg paa, at Landvæsenkommissionerne vil gaa med til at tinglyse saa store Udgifter. I Dag kan det gaa mod kontant, men skal Gælden tinglyses — hvad som Regel vil være nødvendigt — melder Vanskelighdeerne sig.

Vesterager, Sønderomme: Sidste Gang tilraadedes at bruge pulveriseret Kalk, indtil Forholdene afklaredes. Der er noget tragisk i, at det er saa vanskeligt at anvise en Fremtidsvej, ja, i Aar tør *Formanden* endda ikke tilraade at mergle, fordi det er saa kostbart. Alle vi Repræsentanter har en Forpligtelse til at staa sammen om Foreningen, saaledes at vi kan beholde Rammerne i Orden, saa vi er parat, naar der skal tages fat. Vanskelighederne i 30-erne understreger, at der skal Vovemod til at genoptage Merglingen, naar vi intet aner om vore Kaar i de kommende Aar, men endnu i Dag kan vi jo dog overkomme at købe pulveriseret Kalk til 160 Kr. pr. Vognladning.

Egsgaard understregede *Vesteragers* Ord. Forsøgsarbejdet, der nu tages op, er en Slags Forberedelse for Fremtidens Arbejde.

Skjerning Leth nævnte et Eksempel paa, at det er en brugelig Vej midlertidigt at klare sig med pulveriseret Kalk.

Vesterager omtalte, at man paa hans Egn mente at have konstateret skadelige Bivirkninger fra Mergel fra et bestemt større Mergelleje, men Afdelingsleder *Olesen*, Hedeselskabet, hævdede, at Mergelen fra nævnte Leje var fortrinlig. Skadevirkningerne skyldes sikkert, at der var givet for meget, og det kunde maaske hænge noget sammen med, at Mergelen klistrede stærkt sammen, saa den var svær at faa spredt ordentlig.

Derefter godkendtes Beretning og Regnskab enstemmigt.

Til Bestyrelsen

genvalgte V. Egsgaard, Thyregod, Jul. Sørensen, Hjallerup, Søren Jensen, Lundtoft, og Jens M. Kanne, Galten. Revisorerne Vesterager og Rs. Høgh genvalgte ligeledes.

Det kommende Forsøgsarbejde.

I et udførligt Foredrag redegjorde Afdelingsleder *Fridlev Thøgersen*, Hedeselskabet, derefter for det Forsøgsarbejde, der nu skal igangsættes, idet han dertil knyttede en Omtale af de hidtil benyttede Former for Mergling her i Landet. Forsøgsplanen er udarbejdet af Konsulent Land Jensen, Skanderborg, der paa Grund af Ungskuet i Herning var forhindret i selv at komme til Stede og fortælle om Planerne.

I næste Nummer af Tidsskriftet vil Foredraget blive refereret.

Proprietær *Grundtvig Sørensen*, Hjørring, beklagede, at der ikke vil blive foretaget Udbyttemaalinger, idet disse vilde have haft direkte Interesse. Hvordan kan man maale Skadevirkningen, naar man ikke har Udbyttetal. Kan man ikke foretage Undersøgelser paa Jord, der er merglet, og hvor man jo kender det anvendte Kalkningsmiddel?

Thøgersen: En Udbyttebestemmelse vilde være en Fordel, men grundige Overvejelser har medført, at vi ikke mener det nødvendigt, idet det ogsaa vilde blive for dyrt. Vi ved jo allerede, hvilke Reaktionstal, vi skal tilstræbe, og det er Landmanden, der maa bestemme, om han ønsker et højt eller et lavt Reaktionstal. Kartoffelavlere har jo saaledes ikke Brug for nogen højt Reaktionstal. Forsøgene i 30-erne var typiske Demonstrationer, hvor det var meget let at fastslaa Skadevirkninger. Ved Grænsetilfældene er det naturligvis sværere, men der henter vi Bistand fra plantepatologiske Forsøg og Statens Planteavlslaboratorium. De gamle Merglinger vil naturligvis blive meget nøje undersøgt.

Om Mergelarbejdet 1946/47

afgav Afdelingsleder *Olesen* følgende Beretning:

Det var maaske ventet, at vi allerede i Aar skulde have faaet nogen Gang i Mergeltransporten, men endnu er Forholdene ikke bleven bedre, saa der er derfor kun meget lidt at sige om Mergelarbejdet 1945—46.

I 1945 blev transporteret med Fragtilskud:

Paa Trafikbanerne	20 290 t Mergel
Pr. Bil	18 008 » »

eller lidt mere end 1944, hvor der blev transporteret:

15 350 t Mergel paa Trafikbanerne
8 544 » » pr. Bil.

Kalktransporten har i 1945 omfattet 80 502 t mod 74 069 t i 1944.

Disse Transporter omfatter formentlig næsten al den Mergel og Kalk, der i det hele er bleven transporteret, idet der jo som bekendt ydes Fragttilskud til Transport af Mergel og Kalk og uanset om Transporten foregaar pr. Trafikbane eller Bil.

Til Transporten er ydet et Statstilskud paa ialt 771 030 Kr.

Statstilskudet til Transporten paa Trafikbaner og Skib ydes i Aar efter de samme Regler som i Fjor, medens Tilskudet til Transporten pr. Bil er nedsat til 25 Øre pr. t pr. km og højst Halvdelen af Fragtudgiften. Hvor Tilskudet ydes til Transport af Mergel og Kalk fra Station eller Havn er Tilskudet dog 35 Øre pr. t pr. km.

Det er saaledes store Fragttilskud der ydes for at billiggøre Mergelen og Kalken, og alligevel er de Priser Forbrugerne maa betale saa høje, at det endnu maa siges at være paakrævet, at der ydes Statstilskud til disse Transporter.

Vestjyllands Mergelforsyning, der har haft og har sin store Andel i Tilførsel af Mergel og Kalk til Vest- og Midtjylland, har i Aar aabnet for Mergeltransport fra saavel Klaabygaard som Damhusaa og har gennem denne Transport hjulpet til, at de mergelfattige Egne i Midt- og Vestjylland har kunnet forsynes, men nogle Steder har man haft Vanskeligheder med Mergelens Transport fra Station til Forbrugsstedet, idet man har manglet Folk til dette Arbejde.

Der blev søgt om Tilskud til Transport af langt større Mergel- og Kalkmængder end der blev transporteret, men den stadige Mangel paa Trafikmidler bevirkede, at der ikke blev transporteret saa megen Mergel og Kalk, som der søgtes Tilskud til.

Man har vistnok Lov til at sige, at der fra Banernes Side er gjort hvad der er mulig for at stille Jernbanevogne til Raadighed til Transporten og en Bedring er ogsaa indtraadt i Forhold til i Fjor, men det er stadig Øerne og Jyllands Østkyst, der er bedst farne, hvad Transporten angaar, idet Transporten hertil for en stor Del kan foregaa pr. Skib.

Foruden Fragttilskudet paa 771 000 Kr., blev der af Staten ydet et Rentetilskud paa 70 527,71 Kr. til de ældre Mergelselskaber. Angaaende dette Rentetilskud vil jeg gerne sige, at formentlig bliver dette Tilskud bibeholdt for alle de Mergelselskaber, der tidligere har faaet Bevilling, medens der næppe vil blive ydet et saadant Tilskud til nye Mergelselskaber.

Om der herefter kan blive Tale om Tilskud til nye Mergelselskaber, staar hen i det Uvisse, men hvis der bliver bevilget Tilskud, vil det sikkert blive i Form af et Tilskud til Arbejdet og rettende sig efter den Pris, der maa betales pr. t kulsur Kalk, leveret gennem Mergel.

En saadan Ordning vil ikke være urimelig, idet de Mergelselskaber, der udkører højprocentisk Mergel under almindelige Forhold, har Kalken saa billig, at Tilskud er upaakrævet, medens Udnyttelse af Mergellejer med lavprocentisk Mergel kan fortjene Støtte, navnlig ogsaa under Hensyn til at Udnyttelsen af saadanne Lejer sædvanlig vil finde Sted paa de magre Egne.

Vi har fra mange forskellige Egne modtaget Forespørgsel om Muligheden om at faa Mergeltransport i Gang fra lokale Lejer og 3 nye Mergelselskaber er bleven stiftede, men videre er vi heller ikke naaet. Der har været optaget Forhandling med Entreprenørerne, men ingen har turdet binde sig, da det foreløbig er usikkert om de fornødne Biler kan skaffes. Det er ikke alene et Prisspørgsmaal, der er bestemmende for Mergeltransporten,

men i langt højere Grad Usikkerheden med Fremskaffelse af de fornødne Trafikmidler, der forhindrer at vi faar Mergeltransporten i Gang fra de lokale Lejer.

Hvornaar vi kan faa tilstrækkelig med Transportmidler, kan der næppe siges noget om paa nærværende Tidspunkt; men indtil dette sker, maa vi slaa os igennem som vi bedst kan ved Brugen af Kalk, og for Vest- og Midtjyllands Vedkommende ved Aftagning af Mergel fra Trafikbane-transporten og saa haabe paa, at der maaske til næste Aar vil være Bedring i Sigte.

Efter at det derpaa var oplyst, at der ydedes et Fragttilskud paa 35 Øre pr. km for Transport af Mergel udover 3 km fra Jernbanestation, vedtoges det at afholde næste Aarsmøde i Herning, og dermed afsluttedes Generalforsamlingen.

Eftermiddagen tilbragtes sammen med Damerne paa en fornøjelig Udflugt til Dollerup Bakker og Bækkelund og om Aftenen samledes Aarsmødets Deltagere til en festlig Middag i Viborg-Hallen med et Par Timers efterfølgende Dans.

Civilingeniør M. Ib Nyeboe.

I alle moseindustrielle Kredse udover Danmark, ja, langt ud over vort lille Lands Grænser, var Civilingeniør *M. Ib Nyeboe*, der sidst i Juli

afgik ved Døden, næsten 80 Aar gammel, kendt for sin Indsats og sit livslange Arbejde for Fremme af Tørveindustrien i Danmark. I praktisk Arbejde, f. Eks. ved Udtagning af Patenter for Behandling af Mosernes Raamaterialer og ved egen personlig Deltagelse som ivrig Foregangsmand i Tørveindustrien, bl. a. i Aamosen ved Holbæk og i Lundergaards Mose ved Kaas, og ved teoretisk Indsats med Artikler og videnskabeligt Arbejde, skabte han sig allerede i Aarhundredets Begyndelse et betydende Navn, der førte ham langt frem, navnlig under og umiddelbart efter Krigen 1914—18, hvor han paa mange Omraader indenfor Brændselsspørgsmaalet blev Statens Tillidsmand og Raadgiver.

Fra 1910—1935 var han Medlem af Hedeselskabets Repræsentantskab, altid varmt optaget af Spørgsmaal, der vedrørte Moseindustrien og Hedeselskabets Forhold hertil.

Det var dog ikke paa dette Omraade alene, at denne initiativrige og foretagsomme Mand gjorde sig kendt. Ethvert Spørgsmaal, der var oppe i Tiden, havde hans Opmærksomhed, og der skulde ikke meget til for, at han med Ildhu og Begejstring gik ind for en Opgave, der kaldte paa Tanker hos ham selv. Hans Arbejde for Danske i Udlandet, Dansk Vestindien og Grønland vil altid bringe hans Navn i Erindring og navnlig hans Arbejde med og for Kap York Stationen Thule, hvor han arbejdede i nært Samarbejde med Knud Rasmussen, er et Æresminde for ham.

M. Ib Nyeboe var en Personlighed, som ikke glemmes af de Mennesker, der har haft med ham at gøre. Hans Vitalitet, Arbejdskraft og Iderigdom var Egenskaber, man husker med Glæde. Ogsaa fra Det danske Hedeselskab skal der ved hans Død udtales et: Ære være hans Minde.

Hedebrugets Generalforsamling.

40-Aars Jubilæum.

Et nyt Legat paa 10.000 Kr.

Hedebruget holdt den 26. Juli i Viborg sin første store Generalforsamling efter Besættelsestiden. Der var stor Tilslutning, og Generalforsamlingen blev et smukt Udtryk for, at de jydskede Hedeboender nu staar parat til paany at fortsætte det store Opdyrkningsarbejde, som Krigsaarene satte en Stopper for. »Sværdtid er endt, det er Plovtid paany« — som Formanden saa smukt udtrykte det i sin Tale.

Modet aabnedes af Formanden, Folketingsmand *Laust Nørskov*

med et Velkommen til de mange Gæster og Repræsentanter for Lokalforeningerne.

I Aarets Løb er fhv. Landstingsmand Jens Høyer, Billeslund, og Gaardejer Bertel Bjerre, Vraa, der begge var Medlemmer af Hedebrugets Hovedbestyrelse, samt Lokalforeningsformand Morten Nielsen, Starup, afgaaet ved Døden. Formanden udtalte Mindeord om deres Gerning i Hedeopdyrkningens Tjeneste og Forsamlingen gav sin Tilslutning hertil ved at rejse sig.

Beretningen.

Af Formandens Beretning fremgik det, at Selskabet ialt har modtaget 206 500 Kr. i Statstilskud.

Der indkom 886 Ansøgninger om Opdyrkningstilskud. Ved Efter-syn og Opmaaling udgik 185 Ansøgninger, saaledes at der blev bevilget og udbetalt Tilskud til 701 Ansøgere med et samlet Areal paa 1163,47 ha. Tilskudet pr. ha udgjorde 120 Kr.

Der indkom 174 Ansøgninger om Nybyggertilskud. 125 Ansøgere blev bevilget 37 350 Kr. i Tilskud. Paa Grund af Vanskeligheder med Fremskaffelse af Byggematerialer naaede kun 89 Nybyggere at faa de planlagte Arbejder fuldført. Arbejdsomkostningerne for de Nybyggerarbejder, hvortil Tilskud blev udbetalt, udgjorde ifl. Overslag 122 000 Kr. Disse Arbejder omfattede som tidligere Aar Opdyrkning af Hede og Mose, Mergling, Afvanding, Opførelse eller Istandsættelse af Bygninger m. m.

Til Støtte for nye Vejarbejder i jyske Hedeegne blev der i Regnskabsaaret 1945—46 udbetalt 15 000 Kr. i Tilskud til 9 Vejarbejder.

Hedeopdyrkningsarbejdet prægedes ligesom i de nærmest foregaaende Aar af Vanskeligheder med Transport af Kalk og Mergel samt af Knaphed paa Kunstgødning. Af Landbrugsministeriets Gødningsnævn blev der ogsaa i det forløbne Aar taget særligt Hensyn til den nyopdyrkede Jord.

Antallet af Ansøgere om Opdyrkningstilskud og Nybyggertilskud for Aaret 1946—47 er betydelig større end for 1945—46, hvilket antyder, at der igen er ved at komme Fremgang i Hedeopdyrkningsarbejdet.

Hedebruget har i Regnskabsaaret 1945—46 ligesom tidligere Aar modtaget betydningsfuld Støtte fra Julius Skrikes Stiftelse, Carl Julius Petersens Hjælpefond samt fra Kommuner, Banker og Sparekasser i jyske Hedeegne. Fra Proprietær Rathmann, Kolding, samt Apoteker Jørgensen og Frue, Grindsted, har Hedebruget modtaget særlige Pengegaver. Hedebruget udtaler sin bedste Tak for denne Støtte.

Selskabets Plantningspræmier er i de forløbne 2 Aar uddelt til

Gregers Jensen, Søbjerg, Richardt Lauritsen, Kærshoved, og Karl Andersen, Trindbjerg. Følgende har faaet Legatportioner fra Hedeselskabet: Niels Peter Kirkebæk, Nr. Saltum, Johannes E. Christensen, Søndenaen, Johannes Kvist, Siem pr. Terndrup, og Niels E. Jensen, Hellum Hede. Endelig har følgende fire Lokalforeningsformænd faaet tildelt Hedebrugets Sølvbæger: Emil Mikkelsen, Aars, Chr. M. Christensen, Borbjerg, Frederik Olsen, Høgild, og Poul Kjellerup, Romlund.

40 Aars Virksomhed.

Formanden gav derpaa i Anledning af, at det i Aar er 40 Aar siden, Selskabet blev stiftet, en Oversigt over Resultaterne af disse 40 Aars Arbejde. Ialt er der med Hedebrugets Hjælp opdyrket 114 503 ha Hede, hvortil der er ydet 4 422 000 Kr. i Statstilskud. 3369 Nybyggere har ialt modtaget 1 113 934 Kr. i Nybyggerhjælp. Siden 1935 er der endvidere med Bistand fra Hedebruget anlagt 139 nye Veje med en sammenlagt Vejlængde paa 277 km, hvortil Hedebruget har ydet ca. 136 000 Kr. i Tilskud eller ca. en Tredjedel af Omkostningerne.

Den Støtte, der er ydet til Arbejdet, hvorved mange Mennesker er blevet sat i Stand til at leve og virke under frie Forhold, fortjener Tak; men den øvrige Befolkning skylder ogsaa de Mennesker, der ved deres sejge Arbejde har gjort Danmark større og rigere, en hjertelig Tak.

Et Legat paa 10.000 Kr.

Jeg har, sagde Formanden videre, Lyst til at fortælle en lille Solstraaehistorie, som netop vidner om, at der er Mennesker, som føler dette og viser det i Gerning. Jeg fik for et Aarstid siden paa Christiansborg Besøg af tidligere Administrator for Det kgl. Teater, Johs. Krøier, der spurgte, om jeg havde Tid til at høre en lille Historie. Denne gik ud paa følgende: Mens Krøier under den forrige Verdenskrig var Inspektør i Horserødlejren, hændte det en Aften, at man i Lejrfunktionærernes Kreds kom til at tale om, hvem der havde gjort Danmark mest Gavn siden 1864. Der blev nævnt forskellige store Mænd; men saa tog jeg, sagde Krøier, Mod til mig og sagde: Ja, det er godt nok, hvad I siger, men efter min Mening har ingen udrettet mere end den jyske Hedebonde. Denne Udtalelse blev hilst med Latter fra Størstedelen af Kredsen; men Lejrkommandanten, en gammel Oberst, sagde: Krøier har alligevel Ret!

Efter at Krøier havde fortalt dette, sagde han: Jeg har lært at sætte Pris paa det store Arbejde, de jyske Hdebønder har udrettet, og jeg har besluttet at oprette et Legat paa 10 000 Kr. til Hedebruget. Legatet skal bære min Hustrus og mit Navn. Renten skal uddeles i 2 Por-

tioner den 29. Maj. Den ene Portion skal gaa til en Plantningsmand og den anden til en Hedeopdyrker.

Jeg sagde Krøier en hjertelig Tak, forsatte Nørskov, og vil ogsaa rette en Tak til vort gode Hovedbestyrelsesmedlem, Højesteretssagfører Henriques, der har givet Krøier Ideen til den Maade, hvorpaa Gaven skulde gives.

Det er min sikre Tro, at Hdebonden ogsaa i Fremtiden vil fortsætte sin smukke Gerning, der har haft saa stor Betydning for Landet. Vi kan sige med Digteren: Sværdtid er endt, det er Plovtid paany, Virketid, Frændetid, Grotid og Gry. Vi staa sikkert overfor en Tid, der vil byde paa mange Vanskeligheder; men vi haaber at kunne klare disse; thi det har jo før vist sig, at de største Kræfter i Nationen kom til Udfoldelse netop under haarde Kaar. Vi kan komme til yde strengt Arbejde og lide Afsavn; men vi skal gennem alt føle Ansvar for vort Land og der igennem overfor dem, der ofrede Livet, for at vi kunde komme til at leve i Frihed. Jeg udtaler Haabet om, at vi alle vil staa sammen om at bygge Danmark op i den faste Beslutning, at vort kønne gamle Flag altid skal vaje over et frit, selvstændigt Folk, at vi vil være et flittigt Folk, et dygtigt Folk, der vil sætte en Ære i at yde sit bedste, saaledes at vort Land med Hæder og Ære kan fylde sin Plads i Nationernes Række.

Regnskabet

blev forelagt af Kassereren *J. Chr. Cramer*. Det balancerede med 243 111 Kr.

Forhandlingerne

blev ikke langvarige.

Miller, Rødehus, spurgte om, hvorledes det gik med Mindestenen for Dommer Esmann, og *Formanden* oplyste, at Tanken er, at Mindestenen skal rejres i Mindeparken ved Kongenshus saasnart det er gør ligt, men Besættelsen har jo sinket Planerne.

Laurits Stigsen, Ø. Gasse, haabede, at Sparebestræbelserne ikke vilde gaa ud over Tilskudet til Hedeopdyrkningen. Tilskudet betyder saa overordentlig meget som Støtte for Opdyrkningen.

Formanden: Hedebruget gør alt, hvad der er muligt for at opretholde Bevillingerne. Det kneb haardt i Fjor med den ekstraordinære Bevilling, men det lykkedes dog at beholde den.

P. Spandet, Timring, gjorde Rede for, hvor dyrt det er at opdyrke Hede. Traktorleje og Mergeltilførsel kræver store Beløb. En Mand paa min Egn, der havde opdyrket 17 Tdr. Land, maatte saaledes betale ca. 80 Kr. pr. Favn Mergel. Nogle Hundrede Kroner i Nybygger-

tilskud er en god Hjælp, men den burde sættes op i Stedet for, at der er Fare for, at Tilskudet gaar ned. Vi takker imidlertid Bestyrelsen for, at den gør, hvad den kan.

Efter forskellige spredte Bemærkninger godkendtes Beretning og Regnskab, hvorefter man skred til Valg. Gaardejer *Chr. Pedersen*, Henne, Gaardejer *Edvard Mortensen*, Kejlstrup, og Direktør *N. Basse*, Viborg, genvalgtes og *Laurits Stigsen*, Ø. Gasse, og *Karl Andersen*, Trindbjerg, nyvalgtes. Revisorerne, Bankdirektør *Eriksen* og Avlsbruger *Lautrup*, Viborg, genvalgtes.

Ved et paafølgende fælles Kaffebord uddeltes de ovenfor omtalte Sølvbægre, og Modtagerne blev hyldet for deres Gerning.

Dagen efter var der Udflugt til Hedeopdyrker-Kolonien »Møgelvang« ved Sevel, til Kongenshus-Arealerne med Frokost i Bækkelund og derpaa et Besøg paa Karup Flyveplads.

Mindre Meddelelser.

Den store Hedeopdyrkning.

Af Hedebrugets udsendte Beretning om den Hedeopdyrkning, Hedebruget har ydet Tilskud til igennem de 40 Aar, Selskabet har eksisteret i, fremgaar det, hvilke Hedesogne, der har været i Spidsen. Vi nævner i det følgende de Sogne, hvor der er opdyrket over 1000 ha i Løbet af de 40 Aar: Grindsted 3983 Hektar, Haderup 2068, Ansager 2013, Brejning 1975, Sunds 1810, Rind 1786, Vorgod 1756, Bording 1674, Frederiks 1621, Grove 1536, Assing 1487, Sdr. Omme 1417, Sdr. Felding 1403, Varde 1392, Nr. Omme 1384, Skarrild 1351, Hegnsvig 1316, Vorbasse 1252, Brande 1214, Borris 1199, Ølgod 1194, Faaborg 1169, Borbjerg 1162.

*

Direktør, Dr. Aasulv Løddesøl fra Det norske Myrselskap, Oslo, besøgte den 1. og 2. August Det danske Hedeselskabs Hovedkontor for at studere Hedeselskabets System for Tørvekontrol.

*

De svenske Bønderskove

udgør ca. Halvdelen af Sveriges Skovbestand og indbragte for 1943—44 i Fl. »Skogen« Bønderne ca. 300 Millioner Kr.s Indtægt, d. v. s. ca. $\frac{1}{7}$ af det svenske Jordbrugs samlede Indtægt.

*

Paa Vejle Amts Skovdyrkningsforenings Generalforsamling forelaa Meddelelse om, at Foreningens Skovrider *E. Løfting* fra 1. Oktober fratræder for at overtage en Stilling ved Statens forstlige Forsøgsvæsen for Hedeskovbrug, hvor han hidtil har fungeret som Sekretær.

Skovrider *Schovsbo*, Vejle, overtager *E. Løftings* Stilling ved Skovdyrkningsforeningen.

*

Sønderjydske Plantningsjubilæer.

Landets største Plantningsforening, Tønder m. fl. Amters Plantningsforening, fejrede den 15. August sit 25 Aars Jubilæum ved en Fest i Løgumkloster under Ledelse af Formanden gennem alle de 25 Aar, Løgumklosters landskendte Borgmester, Apoteker *Kjems*. Foreningens Historie og smukke Vækst gennem Aarene blev der udførligt gjort Rede for, og saavel Formanden som Drivfjederen i Arbejdet, Skovrider *Fromsejer*, Skærbæk, blev stærkt hyldet. Foreningen har i Dag 308 Tillidsmænd fordelt over hele Egnen. I Aarene 1921—45 er der ialt uddelt 9352 829 Naaetræer og 7105 973 Løvtræer til 16 975 Modtagere til en samlet Værdi af 662 000 Kr., hvoraf Modtagerne har betalt 340 000 Kr. og Staten Resten. Festen sluttede med et Besøg i Foreningens 5,7 ha store Forevisningsplantage.

Blandt Gæsterne befandt sig bl. a. Borgmester, Apoteker I. Kjems. Formanden for A/S Plantningsselskabet Sønderjyllands Forretningsudvalg, Borgmester *Paulsen*, Tønder, der slog kraftigt til Lyd for, at der i Vesteregnet plantedes endnu flere Plantager, saa denne Egn kunde blive lige saa skovrig som andre Dele af Landet. Borgmester *Paulsen* oplyste, at Plantningsselskabet Sønderjylland var interesseret i at købe Arealer, som var egnede til Anlæg af Plantager.

— Hygum og Omegns Plantningsforening, der omfatter Sognene Hygum, Lintrup, Hjerting, Rødding, Fole og Gram, samlede den 6. Juli sine Tillidsmænd og Medlemmer til en Udflugt og en afsluttende Fest i Rødding i Anledning af Foreningens 25 Aars Jubilæum. Formanden, *Hans Jensen*, Thornumgaard, hvis varme Interesse for Plantningssagen er kendt, ledede baade Udflugt og Fest. Under Middagen fik Skovrider *Heineth*, Guldager, der har været Foreningens trofaste og dygtige Raadgiver igennem alle Aarene, overrakt en smuk Mappe med Egnsbilleder og en Takkeadresse, underskrevet af Tillidsmændene. Foreningen har gennem Aarene udleveret ialt godt 3 Mill. Planter.

*

Hedeselskabets Skovridere samlede den 23. August til fagligt Møde i Struer med Ekskursion til bl. a. Dover Plantage i Thy den 24. August.

*

Hedeselskabets Kontor paa Bornholm,

som hidtil har haft til Huse paa Husmandsforeningernes Kontor i Aakirkeby, er fra 1. Juni flyttet til Storegade 29, Rønne (Landøkonomisk Forenings hidtidige Grundforbedringskontor).

Kontorlederen træffes bedst Torsdag fra 9—17. Telefon Rønne 80 kan benyttes.

Et trist Opgør.

Udover Landet foregaar for Tiden en regnskabsmæssig Opgørelse for Domstolene af Omkostningerne ved at have solgt Træ fra Smaaplantager til tyske Opkøbere eller direkte til Tyskerne. I Penge bliver det slet ikke billigt, men moralsk burde det virke langt stærkere. For økonomisk Gevinst har en Mængde Mennesker ladet sig lokke til ulovligt at sælge Træ, dels paa Roden og dels paa anden Maade, saaledes at mange Aars Arbejde og Indsats maaske gennem flere Slægtled er gaaet til Spilde.

Næsten alle de jyske Domstole har haft saadanne Sager til Behandling, men Rekorden sættes dog vist ved Brønderslev Ret, hvor ca. 100 Sager skal for. Et stort Tal af dem er allerede afgjort med Bøder paa op til 9500 Kr. og Inddragning af den ulovligt oppebaarne Fortjeneste.

*

A/S Tolne Skov,

der nu raader over et Areal paa 772 Tdr. Land, holdt den 25. Juli, iøvrigt paa Selskabets 40 Aars Dag, Generalforsamling i Tolne. En Ejendom, »Lille Stenbakke«, paa 23 Tdr. Land er købt til for 21 000 Kr., og der var sluttet Aftale om Køb af 14 Tdr. Land fra en Gaard ved Flyvbjerg. Skovrider *Sven Larsen* oplyste, at der er ved at blive anlagt en Frugtplantage, hvor der skal plantes 2350 Frugttræer. Skovens Drift har givet et Overskud paa 10 956 Kr. Regnskabet balancerede med 240 471 Kr. Ved en paafølgende Middag talte Formanden, Proprietær *Holm*, Eskjær, om Selskabets store Udvikling gennem de 40 Aar. Til Bestyrelsen genvalgte Proprietær *E. Saksager*.

*

A/S Morso Sdr. Herreds Plantage

har holdt Generalforsamling under Ledelse af Formanden, Proprietær *Overgaard*, Damgaard. Driftsregnskabet viste et Overskud paa 11 300 Kr. Hugsten i Plantagen havde været 9,5 m³ pr. ha, hvoraf 1,3 m³ var Stødbrænde. Det vedtoges at udbetale 6 % i Udbytte.

*

Gaardejer *Skov Olesen og Hustru*, Langelund, har skænket et 80 Tdr. Land stort Hedeareal med Plantage i Langelund-Hesselbjerg til Gjellerup Kommune. Arealet skal fremtidig bære Navnet »Skov Olesens Plantage«.

*

A/S Staushede Beplantningsselskab

har holdt Generalforsamling i Gjesten. Formanden, Gaardejer *K. Bundsgaard*, oplyste i sin Beretning, at af de 28 Tdr. Land, den tyske Hær havde fældet, var de 26 Tdr. Land igen tilplantet med en Bekostning af ca. 20 000 Kr. Plantagen er udvidet med 7 Tdr. Land Hede, der er indkøbt for 100 Kr. pr. Td. Land. Der udbetales 8 % Udbytte. Grosserer *Michaelsen*, Lunderskov, genvalgte til Bestyrelsen.

*

A/S Københavns Plantageselskab

har udsendt sin 11. Beretning, der viser at Arbejdet skrider støt fremad. I Fjor er saaledes i Københavns-Plantagen tilplantet 15 ha. Regnskabet udviser et Overskud paa 7818 Kr., der fordeles mellem Reserve- og Dispositions-fond. Selskabet ejer nu 33 000 Kr. i egne Aktier. Som bekendt maa Selskabet aldrig udbetale Udbytte.

Anvend Tørvestrøelse ved Dræning.

Paa Jorder med fintsandet Undergrund kan en Tilsanding af Drænrørene forebygges ved Anbringelse af et Lag Tørvestrøelse („Hundekød“) omkring Stødfugerne, ligesom Tørvestrøelse med Fordel benyttes ved Dræning i stiv Lerjord. Spørg Hedeselskabet.

Alfa SENNEP

- den pikante

Forlang den hos Deres Købmand

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telefon 4227 - 4228

Fabrik: Kaas

Telf. Kaas 11.

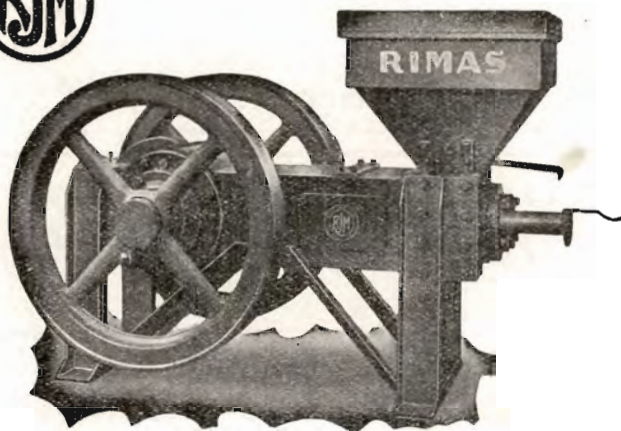
Varde Bank Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

SKIVE DISKONTOBANK

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

„RIMAS“ TØRVEPRESSERE
„RIMAS“ ÆLTEVÆRKER
„RIMAS“ FORMTØRVSPRESSER

er uovertrufne i Kvalitet, Driftssikkerhed og Økonomi.
Indgiv Deres Bestilling i god Tid.

Ringsted Jernstøberi
& Maskinfabrik A/s

Danatex Træfiberplader

100 % dansk — mod Kulde, Fugt og Lyd

AXEL PRIOR Akts.
Bredgade 33 - Centr. 23
KØBENHAVN K.

A/S L. HAMMERICH & CO.
Grønnegade 57-59 - Tlf. 7050
V. Ringgade - AARHUS

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkestorsikring

Tlf. 14350 . Gensidigt Selskab . Reventlowsgade 14 . København V.

Ansvarforsikring

Automobilforsikring

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

Aktieselskabet

Brødrene Brincker

Grøsdal Hammerværk pr. Vejle
Grundlagt 1867

Specialitet: **Tørvegrebe, Tørvespader, Drænværktsøj, Lyngleer.**

Alle Slags Grebe, Forke, Spader, Roehakker, Høstleer
og Haveredskaber leveres med fuld Garanti.

Stenstrup og Odense Teglværkers Kontorer

Stenstrup - Telefon Nr. 19

Prima Drænrør

Assurance-Compagniet

BALTICA ^{A/S}

København K.

Bredgade 42.

Alt i prima røde Drænrør.

Silkeborg, Herning og omliggende
Teglværkers Salgskontor

Torvet 6, Silkeborg

Telefon 1200

repræsenterende følgende Værker:

A/S Lysbro Teglværk.
De Forenede Teglværker,
Lysbro.
Bøgild Teglværk, Lysbro.
Vinderslevgaard Teglværk.
Paarup Teglværk.

Bjødstrup Teglværk.
Gjern Teglværk.
Visgaard Teglværk.
Højris Teglværk, Ikast.
De Forenede Midtjydske
Teglværker, Herning.

Spedalsø Cementvarefabrik

R. Jensen . Indeh. J. Jensen
Tell. 504 Horsens

Imprægnerede Rør efter
Ingeniørforeningens
Normer, Drænrør i forsk.
Dimens. fra 10-50 cm.

Forlang Tilbud.

Viborg Andels- Svineslagteri

vore Udsalg bring. i Erindring

Telef. 137 og 779

Dansk Landbrugs- og Handelslaboratorium

ved R. KROGH

Odense - Telefon 1731 - 2 Lin.

Viborg Papir-Comp.

Papir & Papirvarer en gros.
Bogtrykkeri.
Kontorforsyning

Sct. Mathiasgade 31-33.
Tlf. Viborg 802-803.

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

HERNING

Telefon 10 og 314

Østergade 6

Kontortid

10-12,30 og 14,30-17

L. KRISTENSEN

REMINGTON OG REMTOR
SKRIVEMASKINER

DANMARKS ÆLDSTE
SKRIVEMASKINE-FIRMA

FREDERIKSBERGGADE 1A
KØBENHAVN K.

Herning Hede- & Diskontobank.

10-12^{1/2}, 2^{1/2}-5.
Telefon 5, 273 og 720.

SOPHUS BERENDSEN ^{A/S}

V. Farlmagsgade 41, København V.
Kannikkegade 18, Aarhus

Alt Entreprenørmateriale

Leverandør til Hedeselskabet

ANDELS-PENSIONSFORENINGEN

Vestre Boulevard 47. Tlf. C. 2728.

(Gensidigt Pensionsforsikringssekskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelses- og Børnerenter.

HELLESENS Haandlygte Model 1942
er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS Haandlygte, Model 1942
giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS
verdenskendte Tør-
element

HELLESENS
Haandlygte
Model 1942
I Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig i
Jægerhytten

*Teglværkernes
Salgskontor*

ESBJERG

Telf. 265—546

DRÆNRØR

2" — 15"

MURSTEN

TAGSTEN

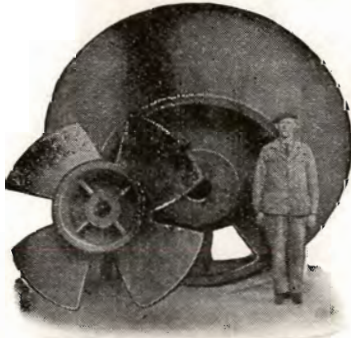
Varde Betonvarefabrik

Vestjysk Trælasthandel

H. KUNØE & AAGE PEDERSEN

VARDE

Tlf. 519 & 520

Dele til Pumpe for 4000 l/Sek.

Afvandingspumper
Entreprenørpumper
Husvandpumper
Pumper for Gartnerier
og ethvert andet Formaal

Skriv efter Tilbud og Brochure

Aktieselskabet

DE SMITHSKE

JERNSTØBERIER OG MASKINVÆRKSTEDER

Aalborg

Telf. 6696

Aktieselskabet
Aarhus Privatbank

— stiftet 1871 —

Aarhus: Hovedkontor
København Nygade 1
Aktiekapitalen ca. 17 Mill. Kr.
hæfter til Sikkerh for alle Indskud.

Den sjællandske Bondestands Sparekasse
Vestervoldgade 107 København V

82 Kontorsteder paa Sjælland

ALLE SPAREKASSEFORRETNINGER UDFØRES

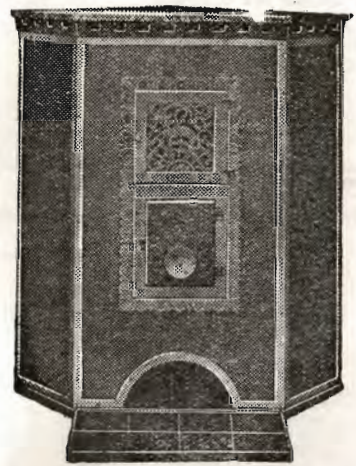
AALBORG TAFTEL AKVAVIT.

Morsø Støbejerns

BRÆNDEOVNE

BRÆNDEKAMINER

AKTIESELSKABET

N.A. Christensen & Co.

KGL. HOFLEVERANDØR

NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, Civilingeniør J. Parbo (Formand),
Afdelingsleder, Skovridder B. Steenstrup og Botaniker N. C. Nielsen.
Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.